

# Heerlen

## VOORSTEL

Datum:  
28 mei 2014

**college van burgemeester en wethouders**

Reg. nr. Decos:  
BWV-14000860

Auteur:  
Yvonne Bemelmans

**Onderwerp:**

Verlening van een overbruggingsfinanciering aan de Mijnwater BV

Afdeling:  
36.01.1 Cluster Economie

**Voorstel:**

Telefoonnummer:  
045-5604696

Mede-auteur:  
Roger Vleugels

Openbaarheid: Openbaar

Ambt. Opdrachtgever:  
Hfd.Stadsplanning

Portefeuillehouder:  
J.M.M. Clemens

Parafenbesluit: Nee

Begrotingswijziging: Nee

Accorderen door directie:  
Ja - Algemeen directeur

Persbericht: Nee

Prot. Act. Info. Plicht: Ja

1. Geen gemeentegarantie te verstrekken aan externe financiers ten behoeve van de Mijnwater BV.
- 2a. In principe aan de Mijnwater BV een overbruggingsfinanciering in de vorm van een bouwkrediet met een kredietruimte van maximaal €10.000.000,--, te verstrekken tegen een marktconform rentetarief.
- 2b. Van deze maximale kredietruimte is een bedrag van € 8.000.000,-, inclusief de bestaande rekening-courant verhouding van €1.300.000,-, op afroep beschikbaar voor de projecten uit het lopend investeringsprogramma op basis van reeds bestaande contractuele verplichtingen (voor toekenningsvoorwaarden zie bijlage 5).
- 2c. Van deze maximale kredietruimte is een bedrag van maximaal € 2.000.000,- op afroep beschikbaar voor nieuw te ontwikkelen investeringsprojecten.
3. Ten aanzien van de bijlagen 1a, 2a en 3 geheimhouding op te leggen in overeenstemming met de artikelen 55 eerste lid, 25 tweede lid en 86 tweede lid van de Gemeentewet.
4. Indien de raad geen wensen en bedenkingen kenbaar maakt aan het college wordt geacht vanaf dat moment het besluit definitief te zijn genomen.

## Onderwerp

Verlening van een overbruggingsfinanciering aan de Mijnwater BV

## Inleiding/aanleiding

Mijnwater kent een lange ontwikkelingsgeschiedenis. Het begin van het project ligt in 2004 toen de raad heeft besloten (*raadsbesluit SO/2004/17076*) om het mijnwaterproject te starten. De doelstellingen zijn in die periode:

- rehabilitatie van het Limburgse mijnverleden;
- het gebruik van de voormalige mijnen als bron voor duurzame energie;
- het bevorderen van de energie-transitie en besparing.

In 2009 (*raadsbesluit 2009/38255*) gaat de raad akkoord met het opstarten van bedrijfsmatige activiteiten. Er worden leveringsovereenkomsten aangegaan met CBS en Weller/Heerlerheide. Vanaf dat moment komt het aspect economische rendabiliteit in beeld.

In 2011 (*raadsbesluit 2011/40622*) gaat de raad akkoord met de oprichting van de Mijnwater BV. De raad geeft dan expliciet als opdracht mee dat Mijnwater moet worden uitgebouwd tot een economisch rendabele activiteit. De business case 2011, die ten grondslag ligt aan dit besluit, laat zien dat dit kan worden gerealiseerd door het aantal aansluitingen uit te breiden.

In juni 2013 concludeert het College (*BWV – 13000267*) op basis van de voorliggende business case dat de economische basis van Mijnwater voldoende sterk is om de stap naar verzelfstandiging definitief te zetten. Naast de aansluitingen van CBS en Weller/Heerlerheide zijn dan ook de aansluitingen van APG en Arcus in het laatste fase van oplevering. Terwijl de gesprekken met de Rabobank Eigen Steen (Rabobank Parkstad Limburg is inmiddels aangesloten), de partijen betrokken bij het Maankwartier (inmiddels een leveringsovereenkomst gesloten), Xperience Parkstad (OU en Zuyd), Componenta, Otterveurdt (inmiddels een leveringsovereenkomst gesloten), MAB, Aldenhoff en Schinkelkwadrant (stadskantoor) positief verlopen. Daarmee waren feitelijk vergaande verplichtingen aangegaan.

Op 20 september 2013 is de Mijnwater BV opgericht. De primaire doelstellingen op het vlak van duurzaamheid en vermindering van de CO2 uitstoot zijn statutair verankerd. In verband met juridische (ontbrekende opstalrechten) en fiscale redenen (belastingruling) kon op dat moment de akte van inbreng van de gemeentelijke activa niet passeren. Dit is op 18 maart 2014 gebeurd waarna de oprichting van de Mijnwater BV volledig is afgerond. In deze periode heeft de Mijnwater BV de reeds door de gemeente ingezette acquisitietrajecten (met de daarbij behorende verplichtingen) verder uitgewerkt.

Bij de oprichting van de Mijnwater BV is ook het proces gestart om met behulp van deskundige ondersteuning (Montesquieu) de business case verder uit te werken in een bidbook dat aan diverse financiers is aangeboden. De reactie van deze financiers zijn positief en geïnteresseerd maar ook voorzichtig. Voorzichtig omwille van de combinatie van het innovatieve karakter van het mijnwaterbedrijf en het ontbreken van een

meerjarig stabiel bedrijfstrackrecord. Banken vragen dat de onderneming aantoont dat er gedurende 4 jaar een stabiele en positieve bedrijfsvoering is geweest. Met andere woorden de oprichtingsdatum van de onderneming is te recent voor het verlenen van krediet.

De Mijnwater BV heeft de gemeente benaderd met de vraag om een overbruggingskrediet te verstrekken of een gemeentegarantie af te geven. Banken hebben namelijk aangegeven wel bereid te zijn over te gaan tot financiering indien een gemeentegarantie wordt afgegeven (zie bijlage 1).

Mijnwater B.V. zit in een cruciale tussenfase. De B.V. is wel rendabel, maar voor financiers te innovatief. Wil Mijnwater B.V. door kunnen met haar bedrijfsvoering dan is er voorlopig een overbruggingsfinanciering of overbruggingsgarantie noodzakelijk totdat Mijnwater B.V. voldoende track record heeft en de banken instappen.

#### **Kader**

- MBP 2011 - 2014
- Klimaat beleidsplan
- Convenant of Mayors

#### **Kernthema:**

Duurzaamheid & Milieu

#### **Bevoegdheid**

College

#### **Voorstel**

1. Geen gemeentegarantie te verstrekken aan externe financiers ten behoeve van de Mijnwater BV.
- 2a. In principe aan de Mijnwater BV een overbruggingsfinanciering in de vorm van een bouwkrediet met een kredietruimte van maximaal €10.000.000,-, te verstrekken tegen een marktconform rentetarief.
- 2b. Van deze maximale kredietruimte is een bedrag van € 8.000.000,-, inclusief de bestaande rekening-courant verhouding van €1.300.000,-, op afroep beschikbaar voor de projecten uit het lopend investeringsprogramma op basis van reeds bestaande contractuele verplichtingen (toekenningsvoorwaarden zie bijlage 5).
- 2c. Van deze maximale kredietruimte is een bedrag van maximaal € 2.000.000,- op afroep beschikbaar voor nieuw te ontwikkelen investeringsprojecten.
3. Ten aanzien van de bijlagen 1a, 2a en 3 geheimhouding op te leggen in overeenstemming met de artikelen 55 eerste lid, 25 tweede lid en 86 tweede lid van de Gemeentewet.
4. Indien de raad geen wensen en bedenkingen kenbaar maakt aan het college wordt geacht vanaf dat moment het besluit definitief te zijn genomen.

#### **Argumenten**

- 1.1 Het verstrekken van een gemeentegarantie ten behoeve van de Mijnwater BV zal er toe leiden dat banken ook bij toekomstige financieringsvragen vanuit de BV

een dergelijke zekerheid zullen blijven vragen. De banken worden passief en gaan achterover leunen.

- 1.2. Bij het verstrekken van een gemeentegarantie staat de gemeente borg voor een elders opgenomen geldlening. Die financier zal dan een vergoeding (rente) vragen voor de kosten en risico. Indien Mijnwater BV in gebreke blijft zal de financier de gemeente als borg aanspreken. De gemeente loopt dus hier feitelijk het risico van rente en aflossing. De financier daarentegen ontvangt een vergoeding maar loopt geen enkel risico.
- 1.3. De gemeente neemt een financieel risico ter hoogte van de gemeentegarantie maar heeft geen inzicht in de betalingen. Het sturingsmechanisme is minder dan bij zelf financiering.
- 2.1. De Mijnwater BV heeft een aantal investeringsverplichtingen op grond van leveringsovereenkomsten en intentieovereenkomsten die voortvloeien uit acquisitietrajecten die reeds zijn opgestart vóór oprichting van de BV (zie bijlage 2).
- 2.2. De doorrekening van de business case door Montesquieu laat zien dat de Mijnwater BV een stabiele en positieve bedrijfsvoering heeft nadat met behulp van het gevraagde bouwkrediet de geplande investeringen zijn gerealiseerd (zie bijlage 3).
- 2.3. De risicoanalyse laat zien dat de effecten van het wegvallen van een van de klanten uit de huidige investeringsplanning nadat de investering is gerealiseerd beperkt zijn. In geval de grootste afnemer niet langer kan betalen, daalt het rendement van 13,8% (IRR) naar 8,8% (IRR). Uit deze zelfde risicoanalyse blijkt dat kans dat dit optreedt relatief klein moet worden geacht (zie bijlage 3).
- 2.4. In de periode tussen de oprichting van de BV (d.d. 20.09.2013) en het passeren van akte van inbreng (18.03.2014) is een rekening-courant verhouding tussen de gemeente en de BV opgezet. Door het ontbreken van de activa was het voor de BV namelijk onmogelijk om een rekening-courant bij een bank af te sluiten, terwijl de bedrijfsvoering gewoon doorliep. Bij de bespreking van de jaarrekening is deze werkwijze met de huisaccountant besproken. De accountant heeft dit als rechtmatig betiteld op grond van het meerjarig karakter van het project; de directe relatie tussen baten en investering en de levensvatbaarheid van de BV in oprichting. Deze rekening-courant verhouding wordt nu feitelijk beschouwd als de eerste tranche van het te verstrekken bouwkrediet (zie bijlage 4).
- 2.5. Bij het verstrekken van een bouwkrediet is de rente die de gemeente in rekening brengt hoger dan die welke zij zelf betaalt. Deze marge is primair bedoeld als vergoeding van de kosten en daarnaast een vergoeding voor het risico dat de gemeente loopt (zie bijlage 5).
- 2.6. Door het hanteren van een markt conform rentetarief is er geen sprake van staatssteun.
- 2.7. Door in het bouwkrediet een beperkt bedrag van €2.000.000,- op te nemen voor investeringsprojecten die nu wel al in de pipeline zitten maar waarvoor nog geen intentieovereenkomst is afgesloten, wordt enige ruimte gecreëerd voor de verdere ontwikkeling van de Mijnwater BV. Het aantal aansluitingen heeft namelijk een directe positieve relatie met de rentabiliteit van de onderneming (zie bijlage 1). Het opbouwen van een trackrecord als stabiele en rendabele onderneming is een

- cruciale stap in het vermogen van de BV om haar toekomstige groeipotentieel met financiering door externe marktpartijen te realiseren.
- 2.8 Een bouwkrediet geeft mogelijkheden voor risicomanagement. Door het verlenen van een bouwkrediet hoeft niet het gehele bedrag in één keer ter beschikking te worden gesteld. Per voorliggend investeringsproject kunnen de risico's worden bepaald, waarna de gevraagde middelen worden vrijgegeven. Via deze systematiek wordt ook de aanwending van het beperkte werkkapitaal gereguleerd.
  - 2.9 De voorwaarden voor het bouwkrediet zullen in een financieringsovereenkomst worden vastgelegd.
  - 3.1 Geheimhouding van (een aantal) bedrijfsgegevens van de BV is noodzakelijk voor behoud van een goede uitgangspositie van de BV bij onderhandelingen met financiers (banken en fondsen) en acquisitie van aansluitingen. Art. 10 lid 1c WOB erkent dit als een grond voor geheimhouding.

### **Tegenargumenten**

- 1.1 Bij het verlenen van gemeentegarantie wordt de financiering door externe financiers verzorgd. Zolang de Mijwater BV aan haar verplichtingen voldoet heeft de garantie geen enkel effect op de gemeente.
- 1.2 Na het verlenen van een gemeentegarantie is geen c.q. zeer beperkte ambtelijke inzet nodig voor de uitvoering en opvolging van het besluit. Er wordt enkel op hoofdlijnen gemonitord.
- 2.1 Door het verlenen van een bouwkrediet blijft de gemeente rechtstreeks betrokken bij de bedrijfseconomische ontwikkeling van de Mijwater BV. Daarmee wordt het ingezette proces van het op afstand plaatsen van de onderneming vertraagd. De gemeente heeft namelijk directe en actieve bemoeienis met de realisatie van de investeringen door Mijwater BV.
- 2.2 Na verlening van het bouwkrediet zal de gemeente ambtelijke capaciteit moet vrijmaken om de onderbouwing van de investeringen en de uitvoering daarvan te monitoren. Het beoordelen van de voorgelegde investeringsvoorstellen vereist gedegen inhoudelijke en financiële analyses.
- 2.3 Een lening verstrekken brengt zowel kosten als risico's met zich mee. Indien de gemeente een lening verstrekt zal dit leiden tot rentelasten. De gemeente kan het Mijwater B.V. alleen financieren als we zelf een lening aantrekken. De gemeente zal dan ook een 'marktconform' tarief doorberekenen aan Mijwater B.V.. De gemeente berekent als het ware een risico component door in het rentetarief (risico opslag). Financiële instellingen werken met een zelfde principe hoe hoger het risico hoe hoger de risico opslag. Daarbij blijft er nog altijd het risico bestaan van niet terugbetaling van zowel rentelasten als aflossing.

### **Kosten en dekking**

Voor deze lening is geen dekkingsaanduiding in de begroting noodzakelijk. Bij een financiering verstrekt de gemeente het geld en ontvangt daar een vergoeding voor in de vorm van rente. De rente die wij in rekening brengen bij de B.V. is hoger dan de gemeente zelf betaalt voor deze financiering. Deze marge is primair bedoeld als

vergoeding van de kosten en daarnaast als vergoeding voor het risico dat de gemeente loopt (zie ook bijlagen 5 en 6).

In de lijn van het gemeentelijk rentebeleid komt het voordeel in de rente in eerste instantie als voordelige dotatie in de rentereserve. Volgens de nota reservebeleid is de rentereserve gemaximeerd op een bedrag dat groot genoeg is om tegenvallers op het renteresultaat gedurende twee jaar te kunnen opvangen. Mocht de rentereserve hoger zijn dan worden deze middelen bij het opmaken van de jaarrekening toegevoegd aan de algemene reserve.

### **Communicatie**

Het besluit zal, na definitieve besluitvorming, naar de belanghebbende, zijnde de Mijnwater BV, worden gecommuniceerd.

### **Evaluatie**

Via de kwartaalrapportages over de voortgang van de investeringen en de aangeane verplichtingen wordt de uitvoering van het besluit gemonitord en geëvalueerd.

### **Planning, procedure en uitvoering**

Na besluitvorming in het college zal het principebesluit op 17 juni 2014 worden besproken in de raadscommissie BD. Waarna het in de raadsvergadering van 1 juli 2014 wordt voorgelegd.

### **Bijlagen meegezonden**

1. Bijlage 1: Toelichting financieringsvraag Mijnwater BV
2. Bijlage 1a: Scenario's voor invulling van de financieringsvraag (1 pagina; geheim)
3. Bijlage 2: Overzicht gerealiseerde en in fase 1 geplande aansluitingen  
Bijlage 2a: Investeringsplanning fase 1 – gecommitteerde projecten (2 pagina's; geheim)
4. Bijlage 3: Business case o.b.v. gerealiseerde aansluitingen en investeringsplanning fase 1 (8 pagina's; geheim)
5. Bijlage 4: Toelichting bestaande rekening-courant verhouding
6. Bijlage 5: Toelichting op de financierings- en toekenningsvoorwaarden
7. Bijlage 6: Toelichting systematiek rentevoordeel financiering Mijnwater BV

### **Bijlagen ter inzage**